

ด่วนที่สุด

ที่ สน ๐๐๑๘.๑/ว ๓๘๕๑

ศาลากลางจังหวัดสกลนคร

ถนนศูนย์ราชการ สน ๔๗๐๐๐

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

เรื่อง การรายงานการจดทะเบียนสมรสระหว่างบุคคลสัญชาติไทย (ชายไทย) กับบุคคลต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (หญิงต่างด้าว)

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสกลนคร ที่ สน ๐๐๑๘.๑/ว ๒๒๔๕๙ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบรายงานข้อมูลจดทะเบียนสมรสฯ จำนวน ๑ ชุด

๒. สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๑๙๔๒๗

ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๒

จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่จังหวัดสกลนคร ได้แจ้งแนวทางปฏิบัติในการจดทะเบียนสมรสระหว่างบุคคลสัญชาติไทยกับบุคคลต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย และระหว่างบุคคลสัญชาติไทยกับบุคคลผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียน เพื่อให้สำนักทะเบียนอำเภอทุกแห่งในเขตพื้นที่ถือปฏิบัติ โดยให้นายทะเบียนตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ยื่นคำร้องขอจดทะเบียนสมรสทั้งสองฝ่ายว่า เป็นไปตามเงื่อนไขการสมรสที่กฎหมายกำหนด และต้องตรวจสอบให้ได้ข้อเท็จจริงว่า ผู้ร้องขอจดทะเบียนสมรสทั้งสองฝ่ายมิได้มีเจตนาพฤติกรรมการฉ้อโกงในการจดทะเบียนสมรสก่อนใช้ดุลยพินิจในการจดทะเบียนสมรสดังกล่าว นั้น

กรมการปกครองได้ดำเนินการสืบสวนสอบสวนการทุจริตทางทะเบียนโดยพบพฤติการณ์การจดทะเบียนสมรสระหว่างบุคคลสัญชาติไทย (ชายไทย) กับบุคคลต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย (หญิงต่างด้าว) ซึ่งมีเจตนาพฤติกรรมการฉ้อโกง ไม่ปรากฏความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสภายหลังการจดทะเบียนสมรสเสร็จสิ้นแล้ว กล่าวคือไม่มีพฤติกรรมการอยู่กินด้วยกันฉันคู่สมรสอย่างแท้จริง เป็นเพียงการแสดงเอกสารและให้ข้อมูลอันเป็นเท็จเพื่อให้นายทะเบียนหลงเชื่อว่าผู้ยื่นคำร้องขอจดทะเบียนสมรสทั้งสองฝ่ายมีคุณสมบัติตามเงื่อนไขการสมรสที่กฎหมายกำหนด ก่อนที่นายทะเบียนจะใช้ดุลยพินิจในการจดทะเบียนสมรส ทั้งนี้ เพื่อวัตถุประสงค์ในการได้สิทธิต่างๆ ตามกฎหมายไทย เช่น การได้สัญชาติไทยของบุตร การขอแปลงสัญชาติเป็นไทย สิทธิการพำนักในประเทศไทย สิทธิในทรัพย์สินและมรดก เป็นต้น

เพื่อเป็นการตรวจสอบและป้องกันปัญหาการจดทะเบียนสมรสอำพรางของบุคคลสัญชาติไทย (ชายไทย) กับบุคคลต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (หญิงต่างด้าว) อันจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ โดยเฉพาะปัญหาการค้ามนุษย์และอาชญากรรมข้ามชาติและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงขอให้อำเภอ รายงานข้อมูลการจดทะเบียนสมรสของบุคคลสัญชาติไทย (ชายไทย) กับบุคคลต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายหรือคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (หญิงต่างด้าว) ห้วงระหว่าง ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ถึง ปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ตามแบบรายงานที่กำหนด (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) ภายในวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๙ ทั้งนี้ ขอให้นายทะเบียนใช้ความระมัดระวังในการจดทะเบียนสมรสของบุคคลดังกล่าว

/โดยพิจารณา...

“สกลนครเมืองแห่งความสุข”

โดยพิจารณาคุณสมบัติและเงื่อนไขการสมรสให้เป็นไปตามกฎหมาย การตรวจสอบให้ได้ว่าข้อเท็จจริงว่าผู้ร้องขอจดทะเบียนสมรสทั้งสองฝ่าย มิได้มีเจตนาพฤติกรรมการอำพรางในการจดทะเบียนสมรส ตลอดจนกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงาน โดยถือปฏิบัติตามหนังสือจังหวัดสกลนคร ที่ สน ๐๐๑๘.๑/ว ๒๒๔๕๙ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ และหนังสือกรมการปกครองที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๑๙๔๒๗ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๒ อย่างเคร่งครัด รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวจิราภรณ์ เบิกบานดี)
ปลัดจังหวัดสกลนคร ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

ที่ทำการปกครองจังหวัด

กลุ่มงานปกครอง

โทร. ๐-๔๒๗๑-๑๔๖๑ , ๐-๔๒๗๑-๖๖๓๗

ที่ มท ๐๓๐๙.๓/ว ๖๙๒๗

กรมการปกครอง
ถนนอัษฎางค์ กทม ๑๐๒๐๐

๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่นายทะเบียนและนายทะเบียนท้องที่ตามกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนครอบครัว
และกฎหมายว่าด้วยชื่อบุคคล

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

- อ้างถึง ๑. พระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๔๗๘ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม
๒. พระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม
๓. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐
๔. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐

ด้วยกรมการปกครอง ได้รับข้อหาหรือจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนครอบครัวและทะเบียนชื่อบุคคล ในการฝึกอบรม สัมมนา การหารือ และการตรวจนิเทศงานในพื้นที่ เกี่ยวกับประเด็นผู้มีอำนาจอนุมัติ อนุญาต และลงนามในเอกสารทะเบียนในฐานะนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๔๗๘ และนายทะเบียนท้องที่ตามพระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ ความว่าหากผู้ลงนามไม่ใช่ นายอำเภอซึ่งกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งเป็นนายทะเบียนและนายทะเบียนท้องที่ แล้วแต่กรณี ผู้ที่มีอำนาจลงนามแทนจะต้องระบุที่มาของอำนาจในฐานะเป็นนายทะเบียนหรือนายทะเบียนท้องที่อย่างไร ระหว่างผู้รักษาราชการแทนนายอำเภอ หรือผู้ปฏิบัติราชการแทนนายอำเภอ เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีความสับสนในการปฏิบัติค่อนข้างมาก และอาจเสี่ยงต่อการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่มีอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมาย จึงขอให้กรมการปกครองแก้ไขข้อขัดข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของปลัดอำเภอซึ่งต้องรับผิดชอบเรื่องดังกล่าวแทนนายอำเภอ ให้ชัดเจนและสามารถปฏิบัติงานบริการประชาชนได้อย่างถูกต้อง สะดวก และมีประสิทธิภาพ

กรมการปกครอง ขอเรียนว่าพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๔๗๘ กำหนดผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ได้แก่ นายทะเบียน ซึ่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๔๙๙) ออกตามความในกฎหมายฉบับนี้ กำหนดให้นายอำเภอเป็นนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนอำเภอ เว้นแต่กรณีนายทะเบียนไม่อาจไปจดทะเบียนนอกสำนักทะเบียนได้ ให้ปลัดอำเภอเป็นนายทะเบียนไปจดทะเบียนได้ สำหรับพระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ กำหนดผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ได้แก่ นายทะเบียนท้องที่ ซึ่งตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๔๓๐/๒๕๐๕ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๐๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย แต่งตั้งให้นายอำเภอเป็นนายทะเบียนท้องที่ ทั้งนี้ ปลัดอำเภอไม่มีคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียนหรือนายทะเบียนท้องที่ และไม่มีข้อสั่งการให้นายอำเภอมอบอำนาจให้ปลัดอำเภอปฏิบัติราชการแทนนายอำเภอในเรื่องดังกล่าว ดังนั้นการปฏิบัติงานทะเบียนครอบครัวและทะเบียนชื่อบุคคลของปลัดอำเภอที่ผ่านมาจึงปฏิบัติหน้าที่แทนนายอำเภอในฐานะเป็นผู้รักษาราชการแทนนายอำเภอ ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖๔ กล่าวคือการรักษาราชการแทนจะกระทำต่อเมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอหรือนายอำเภอไม่อาจปฏิบัติราชการได้ นอกจากนี้ ผู้ที่จะปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้รักษาราชการแทนนายอำเภอจะต้องมีคำสั่งแต่งตั้งและต้องเป็นไปตามลำดับอาวุโส การปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดย่อมเท่ากับเป็นการปฏิบัติโดยไม่มีอำนาจและหน้าที่ ซึ่งเรื่องนี้มีคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๗๑๙/๒๕๐๐ และคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๑๖๑๒/๒๕๑๕ สรุปว่ากรณีไม่มีตัวนายอำเภอหรือนายอำเภอไม่ได้มาปฏิบัติราชการ ผู้มีอาวุโสตามระเบียบแบบแผนทำงานแทนเรียกว่าเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีตัวนายอำเภอและนายอำเภอมาปฏิบัติราชการอยู่ แม้จะมีงานมากและนายอำเภอ

ได้สั่งให้...

ได้สั่งให้ปลัดอำเภอช่วยทำหน้าที่งานสำเร็จลุล่วงไปโดยรวดเร็ว ปลัดอำเภอก็เป็นเพียงผู้ทำงานแทนนายอำเภอ ไม่ใช่เป็นผู้รักษาราชการแทน เมื่อปลัดอำเภอไม่ใช่เป็นผู้รักษาราชการแทนนายอำเภอ การกระทำของ ปลัดอำเภอก็เป็นการกระทำโดยไม่มีอำนาจและหน้าที่

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การปฏิบัติงานทะเบียนครอบครัวตามพระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๔๗๘ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม และทะเบียนชื่อบุคคลตามพระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม เป็นไปในแนวทางเดียวกันอย่างถูกต้อง สะดวกรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ กรมการปกครองจึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติงานของนายอำเภอในฐานะนายทะเบียนและนายทะเบียนท้องที่ โดยให้นายอำเภอใช้อำนาจตามความในมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับมาตรา ๖ และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีคำสั่งมอบอำนาจให้ปลัดอำเภอปฏิบัติราชการแทนนายอำเภอเพื่อ ทำหน้าที่เป็นนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการจดทะเบียนครอบครัว และเป็นนายทะเบียนท้องที่ตาม กฎหมายว่าด้วยชื่อบุคคลได้ตามความเหมาะสม โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรา ๗ และมาตรา ๘ แห่งพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ ทั้งนี้มีข้อยกเว้นบางกรณีที่มีความจำเป็นต้องให้นายอำเภอหรือ ปลัดอำเภอที่รักษาราชการแทนนายอำเภอในลำดับแรกเป็นผู้พิจารณาเพื่อความละเอียด รอบคอบ และป้องกัน มิให้เกิดความผิดพลาด โดยไม่ให้นายอำเภอมอบอำนาจให้ปลัดอำเภอปฏิบัติราชการแทนนายอำเภอ ดังนี้

๑. การจดทะเบียนสมรสระหว่างบุคคลสัญชาติไทยกับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยหรือบุคคลที่ไม่มี สถานะทางทะเบียน เว้นแต่คู่สมรสที่มีบุตรด้วยกันและมีหลักฐานการเกิดหรือสูติบัตรของบุตรที่ระบुरายการ บิดามารดาตรงกับรายการบุคคลของคู่สมรส ให้นายอำเภอมอบอำนาจได้

๒. การจดทะเบียนสมรสและจดทะเบียนหย่าระหว่างคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่เดินทางเข้ามาใน ราชอาณาจักรโดยชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ซึ่งมีประเด็นต้องพิจารณาคุณสมบัติและเงื่อนไขการ จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันของกฎหมาย พุทธศักราช ๒๔๘๑

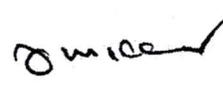
๓. การจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อตัว หรือตั้งชื่อสกุล กรณีที่จะต้องพิจารณาความเหมาะสมของ การสะกดคำและการใช้พยัญชนะ รวมถึงความหมายของชื่อตัว ชื่อสกุล ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อน เสียหายต่อบุคคลอื่นหรืออาจก่อให้เกิดความเข้าใจสับสนในหมู่ประชาชน

อนึ่ง การมอบอำนาจในส่วนของผู้อำนวยการเขต กรุงเทพมหานคร ซึ่งจะมอบอำนาจให้ ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นนอกจากผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต ให้ถือปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยแจ้งให้กรมการ ปกครองทราบก่อนที่จะมีการมอบอำนาจ และกำหนดเงื่อนไขไม่ให้อำนาจตามข้อ ๑ - ๓ เช่นเดียวกัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งอำเภอและสำนักงานเขตทุกแห่งเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ร้อยตำรวจโท

(อาทิตย์ บุญญะโสภิต)

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนทั่วไป

โทร ๐-๒๗๔๑-๗๐๑๗-๔